

Cuprins general

CODUL PENAL _____	1
<i>Index</i> _____	179
Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (<i>extras</i>) _____	189
CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ _____	197
<i>Index</i> _____	505
Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (<i>extras</i>) _____	520
Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal _____	529
Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal _____	609

Codul penal

Codul de procedură penală

Legile de executare

- Legea de punere în aplicare • Reglementarea anterioară
- Decizii ale Curții Constituționale • Recursuri în interesul legii
 - Hotărâri prealabile • Legislație conexă • Index alfabetic

Ediție actualizată la
6 septembrie 2019

Titlul IV. Măsurile de siguranță

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 107. Scopul măsurilor de siguranță. (1) Măsurile de siguranță au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală.

(2) Măsurile de siguranță se iau față de persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată.

(3) Măsurile de siguranță se pot lua și în situația în care făptuitorului nu i se aplică o pedeapsă. [R.A.: art. 111 CP 1969]

Art. 108. Categoriile măsurilor de siguranță. Măsurile de siguranță sunt:

- a) obligarea la tratament medical;
- b) internarea medicală;
- c) interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii;
- d) confiscarea specială;
- e)^[1] confiscarea extinsă. [R.A.: art. 112 CP 1969]

Legislație conexă: art. 48 și urm. din Legea nr. 4/2008 privind prevenirea și combaterea violenței cu ocazia competițiilor și a jocurilor sportive (M. Of. nr. 24 din 11 ianuarie 2008).

Capitolul II. Regimul măsurilor de siguranță

Art. 109. Obligarea la tratament medical. (1) Dacă făptuitorul, din cauza unei boli, inclusiv cea provocată de consumul cronic de alcool sau de alte substanțe psihoactive, prezintă pericol pentru societate, poate fi obligat să urmeze un tratament medical până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlătore starea de pericol.

(2) Când persoana față de care s-a luat această măsură nu urmează tratamentul, se poate dispune internarea medicală.

(3) Dacă persoana obligată la tratament este condamnată la o pedeapsă privativă de libertate, tratamentul se efectuează și în timpul executării pedepsei. [R.A.: art. 113 CP 1969]

Legea de aplicare: Art. 241. Prin *substanțe psihoactive* se înțelege substanțele stabilite prin lege, la propunerea Ministerului Sănătății.

Art. 110. Internarea medicală. Când făptuitorul este bolnav psihic, consumator cronic de substanțe psihoactive sau suferă de o boală infectocontagioasă și prezintă pericol pentru societate, se poate lua măsura internării într-o unitate sanitară de specialitate, până la însănătoșire sau până la obținerea unei ameliorări care să înlătore starea de pericol. [R.A.: art. 114 CP 1969]

^[1] Lit. e) de la art. 108 a fost introdusă prin art. II pct. 1 din Legea nr. 63/2012.

Legea de aplicare: Art. 241. Prin *substanțe psihoactive* se înțelege substanțele stabilite prin lege, la propunerea Ministerului Sănătății.

Art. 111. Interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii. (1)

Când făptuitorul a săvârșit fapta datorită incapacității, nepregătirii sau altor cauze care îl fac inapt pentru ocuparea unei anumite funcții, pentru exercitarea unei profesii sau meserii ori pentru desfășurarea unei alte activități, se poate lua măsura interzicerii exercitării dreptului de a ocupa acea funcție ori de a exercita acea profesie, meserie sau activitate.

(2) Măsura de siguranță poate fi revocată la cerere, după trecerea unui termen de cel puțin un an, dacă se constată că temeiurile care au impus luarea ei au încetat. O nouă cerere nu se poate face decât după trecerea unui termen de cel puțin un an de la data respingerii cererii anterioare. [R.A.: art. 115 CP 1969]

Art. 112. Confiscarea specială. (1) Sunt supuse confiscării speciale:

- a) bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală;
- b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;
- c) bunurile folosite, imediat după săvârșirea faptei, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau păstrarea folosului ori a produsului obținut, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;
- d) bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală sau pentru a răsplăti pe făptuitor;
- e) bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia;

f) bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală.

(2) În cazul prevăzut în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea faptei, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce și de contribuția bunului la aceasta. Dacă bunurile au fost produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii faptei prevăzute de legea penală, se dispune confiscarea lor în întregime.

(3) În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se va confisca echivalentul în bani al acestora, cu aplicarea dispozițiilor alin. (2).

(4) Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică în cazul faptelor săvârșite prin presă.

(5) Dacă bunurile supuse confiscării potrivit alin. (1) lit. b)-e) nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea, cu excepția bunurilor prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c). [R.A.: art. 118 CP 1969]

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. 10/2019 (M. Of. nr. 472 din 11 iunie 2019), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul

legii, a admis recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, art. 342 alin. (6) din Codul penal și art. 549¹ din Codul de procedură penală, a stabilit:

„În cazul faptei prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal, cu privire la care s-a dispus o soluție de clasare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, arma și muniția întră sub incidența confiscării speciale, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, în procedura reglementată de art. 549¹ din Codul de procedură penală, în ipoteza în care făptuitorul nu a depus arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă”.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 11/2015 (M. Of. nr. 381 din 2 iunie 2015), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Galați, Secția penală și pentru cauze cu minori, prin care a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a chestiunii de drept dacă, în privința infracțiunii de contrabandă, în cazul în care bunurile care fac obiectul infracțiunii au fost identificate și indisponibilizate în vederea confiscării, se vor dispune atât confiscarea bunurilor respective, cât și obligarea autorului/autorilor la plata taxelor vamale, a accizelor și a taxei pe valoare adăugată, calculate prin raportare la valoarea în vamă a bunurilor confiscate, ori se va dispune doar confiscarea bunurilor respective, și a decis:

„În cazul infracțiunii de contrabandă prevăzute de Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, se impune luarea măsurii de siguranță a confiscării speciale a bunurilor sau mărfurilor introduse ilegal pe teritoriul vamal al României, concomitent cu obligarea inculpaților la plata sumelor reprezentând datoria vamală, numai în ipoteza în care acestea au trecut de primul birou vamal situat pe teritoriul vamal comunitar fără să fi fost prezentate în vamă și transportate spre acest birou vamal”.

Legislație conexă: ► Convenția europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, încheiată la Strasbourg la 8 noiembrie 1990, ratificată prin Legea nr. 263/2002 (M. Of. nr. 353 din 28 mai 2002); ► Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor (J.O. L 196 din 2 august 2003); ► Decizia-cadru nr. 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea (J.O. L nr. 68 din 15 martie 2005); ► Decizia-cadru 2006/783/JAI a Consiliului din 6 octombrie 2006 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce pentru hotărârile de confiscare (J.O. L 328 din 24 noiembrie 2006); ► Directiva nr. 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană (J.O. L nr. 127 din 29 aprilie 2014); ► Regulamentul (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare (J.O. L 303 din 28 noiembrie 2018); ► art. 64 din Legea nr. 164/2015 a vieii și vinului în sistemul organizării comune a pieței vitivinicole (M. Of. nr. 472 din 30 iunie 2015); ► Legea nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 961 din 24 decembrie 2015); ► Legea nr. 216/2016 privind stabilirea destinației unor bunuri imobile confiscate (M. Of. nr. 918 din 15 noiembrie 2016); ► art. 51 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (M. Of. nr. 589 din 18 iulie 2019).

Art. 112¹.^[1] Confiscarea extinsă. (1) Sunt supuse confiscării și alte bunuri decât cele menționate la art. 112, în cazul în care persoana este condamnată pentru comiterea uneia dintre următoarele infracțiuni, dacă fapta este susceptibilă să îi procure un folos material și pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 4 ani sau mai mare:

- a) infracțiuni privind traficul de droguri și de precursori;
- b) infracțiuni privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile;
- c) infracțiuni privind frontiera de stat a României;
- d) infracțiunea de spălare a banilor;
- e) infracțiuni din legislația privind prevenirea și combaterea pornografiei;
- f) infracțiuni din legislația privind combaterea terorismului;
- g) constituirea unui grup infracțional organizat;
- h) infracțiuni contra patrimoniului;
- i) nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare, materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați^[2];
- j) falsificarea de monede, timbre sau de alte valori;
- k) divulgarea secretului economic, concurența neloială, nerespectarea dispozițiilor privind operații de import sau export, deturnarea de fonduri, infracțiuni privind regimul importului și al exportului, precum și al introducerii și scoaterii din țară de deșeuri și reziduuri;
- l) infracțiuni privind jocurile de noroc;
- m) infracțiuni de corupție, infracțiunile asimilate acestora, precum și infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene;
- n) infracțiuni de evaziune fiscală;
- o) infracțiuni privind regimul vamal;
- p) infracțiuni de fraudă comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice;
- q) traficul de organe, țesuturi sau celule de origine umană.

(2) Confiscarea extinsă se dispune dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată, într-o perioadă de 5 ani înainte și, dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, până la data emiterii actului de sesizare a instanței, depășește în mod vădit veniturile obținute de aceasta în mod licit;
- b) instanța are convingerea că bunurile respective provin din activități infracționale de natura celor prevăzute la alin. (1).

(3) Pentru aplicarea dispozițiilor alin. (2) se va ține seama și de valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată ori de un terț unui membru al familiei sau unei persoane juridice asupra căreia persoana condamnată deține controlul.

(4) Prin *bunuri*, conform prezentului articol, se înțelege și sumele de bani.

(5) La stabilirea diferenței dintre veniturile licite și valoarea bunurilor dobândite se vor avea în vedere valoarea bunurilor la data dobândirii lor și cheltuielile făcute de persoana condamnată, membrii familiei acesteia.

^[1] Art. 112¹ a fost introdus prin art. II pct. 2 din Legea nr. 63/2012.

^[2] În cuprinsul art. 112¹ alin. (1) lit. i), potrivit art. 28 pct. 2 din Legea nr. 49/2018, expresia „și al materiilor explozive” a fost înlocuită cu expresia „materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați”.

(6) Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(7) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea sau folosirea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea.

(8) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate. [R.A.: art. 118° CP 1969]

Constituționalitate. Prin Decizia nr. 11/2015 (M. Of. nr. 102 din 9 februarie 2015), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că **dispozițiile art. 112¹ alin. (2) lit. a) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal. Curtea a reținut că, având în vedere jurisprudența sa potrivit căreia confiscarea extinsă este o instituție de drept material, norma legală criticată nu poate retroactiva cu privire la confiscarea bunurilor dobândite înainte de intrarea ei în vigoare, chiar dacă infracțiunile pentru care s-a dispus condamnarea sunt comise după această dată, deoarece, dacă s-ar dispune măsura confiscării extinse pentru bunurile dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012, s-ar încălca principiul neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție.

Legislație conexă: ► Convenția europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, încheiată la Strasbourg la 8 noiembrie 1990, ratificată prin Legea nr. 263/2002 (M. Of. nr. 353 din 28 mai 2002); ► Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor (J.O. L 196 din 2 august 2003); ► Decizia-cadru nr. 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea (J.O. L nr. 68 din 15 martie 2005); ► Decizia-cadru 2006/783/JAI a Consiliului din 6 octombrie 2006 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce pentru hotărârile de confiscare (J.O. L 328 din 24 noiembrie 2006); ► Directiva nr. 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană (J.O. L nr. 127 din 29 aprilie 2014); ► Regulamentul (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare (J.O. L 303 din 28 noiembrie 2018); ► Legea nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 961 din 24 decembrie 2015); ► Legea nr. 216/2016 privind stabilirea destinației unor bunuri imobile confiscate (M. Of. nr. 918 din 15 noiembrie 2016); ► art. 51 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (M. Of. nr. 589 din 18 iulie 2019).

Titlul V. Minoritatea

Capitolul I. Regimul răspunderii penale a minorului

Legislație conexă: art. 504-520 CPP.

Art. 113. Limitele răspunderii penale. (1) Minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani nu răspunde penal.

(2) Minorul care are vârsta între 14 și 16 ani răspunde penal numai dacă se dovedește că a săvârșit fapta cu discernământ.

(3) Minorul care a împlinit vârsta de 16 ani răspunde penal potrivit legii. *[R.A.: art. 99 CP 1969]*

Legislație conexă: ► art. 38 alin. (2) din Codul civil, republicat (M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011); ► art. 1 din Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată (M. Of. nr. 314 din 13 iunie 2001).

Art. 114. Consecințele răspunderii penale. (1) Față de minorul care, la data săvârșirii infracțiunii, avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani se ia o măsură educativă neprivativă de libertate.

(2) Față de minorul prevăzut în alin. (1) se poate lua o măsură educativă privativă de libertate în următoarele cazuri:

a) dacă a mai săvârșit o infracțiune, pentru care i s-a aplicat o măsură educativă ce a fost executată ori a cărei executare a început înainte de comiterea infracțiunii pentru care este judecat;

b) atunci când pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 7 ani sau mai mare ori detențiunea pe viață. *[R.A.: art. 100 și art. 109 CP 1969]*

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. 5/2016 (M. Of. nr. 493 din 1 iulie 2016), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii promovat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 7 alin. (1) din Legea nr. 76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare, a stabilit:

„În cazul inculpaților minori sancționați prin aplicarea unor măsuri educative conform noului Cod penal, instanța de judecată nu poate dispune prelevarea probelor biologice pentru obținerea și stocarea în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare a profilului genetic”.

Legislație conexă: ► Capitolul V – „Protecția copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal” din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată (M. Of. nr. 159 din 5 martie 2014); ► H.G. nr. 1439/2004 privind serviciile specializate destinate copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal (M. Of. nr. 872 din 24 septembrie 2004); ► Directiva (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care

sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale (J.O. L 132 din 21 mai 2016).

Art. 115. Măsurile educative. (1) Măsurile educative sunt neprivative de libertate sau privative de libertate.

1. Măsurile educative neprivative de libertate sunt:

- a) stagiul de formare civică;
- b) supravegherea;
- c) consemnarea la sfârșit de săptămână;
- d) asistarea zilnică.

2. Măsurile educative privative de libertate sunt:

- a) internarea într-un centru educativ;
- b) internarea într-un centru de detenție.

(2) Alegerea măsurii educative care urmează să fie luată față de minor se face, în condițiile art. 114, potrivit criteriilor prevăzute în art. 74. [R.A.: art. 101 CP 1969]

Art. 116. Referatul de evaluare. (1) În vederea efectuării evaluării minorului, potrivit criteriilor prevăzute în art. 74, instanța va solicita serviciului de probațiune întocmirea unui referat care va cuprinde și propuneri motivate referitoare la natura și durata programelor de reintegrare socială pe care minorul ar trebui să le urmeze, precum și la alte obligații ce pot fi impuse acestuia de către instanță.

(2)^[1] Referatul de evaluare privind respectarea condițiilor de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse se întocmește de către serviciul de probațiune în toate cazurile în care instanța dispune asupra măsurii educative ori asupra modificării sau încetării executării obligațiilor impuse, cu excepția situației prevăzute la art. 126, când acesta va fi întocmit de către centrul educativ ori de detenție.

Legislație conexasă: Legea nr. 252/2013 privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune (M. Of. nr. 512 din 14 august 2013).

Capitolul II. Regimul măsurilor educative neprivative de libertate

Art. 117. Stagiul de formare civică. (1) Măsura educativă a stagiului de formare civică constă în obligația minorului de a participa la un program cu o durată de cel mult 4 luni, pentru a-l ajuta să înțeleagă consecințele legale și sociale la care se expune în cazul săvârșirii de infracțiuni și pentru a-l responsabiliza cu privire la comportamentul său viitor.

(2) Organizarea, asigurarea participării și supravegherea minorului, pe durata cursului de formare civică, se fac sub coordonarea serviciului de probațiune, fără a afecta programul școlar sau profesional al minorului.

Art. 118. Supravegherea. Măsura educativă a supravegherii constă în controlarea și îndrumarea minorului în cadrul programului său zilnic, pe o durată cuprinsă între două și 6 luni, sub coordonarea serviciului de probațiune, pentru a asigura

^[1] Alin. (2) al art. 116 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 245 pct. 15 din Legea nr. 187/2012.

participarea la cursuri școlare sau de formare profesională și prevenirea desfășurării unor activități sau intrarea în legătură cu anumite persoane care ar putea afecta procesul de îndreptare a acestuia.

Art. 119. Consemnarea la sfârșit de săptămână. (1) Măsura educativă a consemnării la sfârșit de săptămână constă în obligația minorului de a nu părăsi locuința în zilele de sâmbătă și duminică, pe o durată cuprinsă între 4 și 12 săptămâni, afară de cazul în care, în această perioadă, are obligația de a participa la anumite programe ori de a desfășura anumite activități impuse de instanță.

(2) Supravegherea se face sub coordonarea serviciului de probațiune.

Legea de aplicare: ► Art. 20. Pedepsa amenzii executabilă, aplicată pentru infracțiuni comise în timpul minorității în baza Codului penal din 1969 și neexecutată în tot sau în parte până la intrarea în vigoare a Codului penal, se înlocuiește cu măsura educativă a consemnării la sfârșit de săptămână, ținând seama și de partea care a fost executată din amendă. ► Art. 22. (1) Măsura suspendării executării pedepselor aplicate în baza Codului penal din 1969 pentru infracțiuni comise în timpul minorității se menține și după intrarea în vigoare a Codului penal. (2) În cazul în care suspendarea executării unei pedepse cu închisoarea prevăzute la alin. (1) se revocă din alte cauze decât comiterea unei noi infracțiuni, pedeapsa închisorii se înlocuiește cu măsura educativă a internării într-un centru educativ pe o perioadă egală cu durata pedepsei suspendate, dar nu mai mult de 3 ani. (3) În situația prevăzută la alin. (2), pedeapsa amenzii a cărei executare a fost suspendată se înlocuiește cu măsura educativă a consemnării la sfârșit de săptămână pe o durată de 6 săptămâni. (4) Dacă în termenul de încercare al suspendării executării unei pedepse pentru infracțiuni comise în timpul minorității condamnatul a săvârșit din nou o infracțiune, instanța revocă suspendarea și înlocuiește pedeapsa potrivit alin. (2) sau (3), după care: a) dacă noua infracțiune a fost comisă în timpul minorității, se stabilește și pentru aceasta o măsură educativă, iar apoi se aplică măsura educativă cea mai grea; b) dacă noua infracțiune a fost comisă după majorat, se aplică o sancțiune rezultantă stabilită potrivit art. 129 alin. (2) din Codul penal.

Art. 120. Asistarea zilnică. (1) Măsura educativă a asistării zilnice constă în obligația minorului de a respecta un program stabilit de serviciul de probațiune, care conține orarul și condițiile de desfășurare a activităților, precum și interdicțiile impuse minorului.

(2) Măsura educativă a asistării zilnice se ia pe o durată cuprinsă între 3 și 6 luni, iar supravegherea se face sub coordonarea serviciului de probațiune.

Art. 121. Obligații ce pot fi impuse minorului. (1) Pe durata executării măsurilor educative neprivative de libertate, instanța poate impune minorului una sau mai multe dintre următoarele obligații:

a) să urmeze un curs de pregătire școlară sau formare profesională;

b) să nu depășească, fără acordul serviciului de probațiune, limita teritorială stabilită de instanță;

c) să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;

d) să nu se apropie și să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu participanții la săvârșirea infracțiunii ori cu alte persoane stabilite de instanță;

e) să se prezinte la serviciul de probațiune la datele fixate de acesta;

f) să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală.

(2) Când stabilește obligația prevăzută în alin. (1) lit. d), instanța individualizează, în concret, conținutul acestei obligații, ținând seama de împrejurările cauzei.

(3) Supravegherea executării obligațiilor impuse de instanță se face sub coordonarea serviciului de probațiune.

(4) Pe durata executării măsurii educative neprivative de libertate, serviciul de probațiune are obligația să sesizeze instanța, dacă:

a) au intervenit motive care justifică fie modificarea obligațiilor impuse de instanță, fie încetarea executării unora dintre acestea;

b) persoana supravegheată nu respectă condițiile de executare a măsurii educative sau nu execută, în condițiile stabilite, obligațiile ce îi revin.

Art. 122. Modificarea sau încetarea obligațiilor. (1) Dacă, pe parcursul supravegherii, au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura persoanei supravegheate șanse mai mari de îndreptare.

(2) Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

Art. 123. Prelungirea sau înlocuirea măsurilor educative neprivative de libertate. (1) Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse, instanța dispune:

a) prelungirea măsurii educative, fără a putea depăși maximul prevăzut de lege pentru aceasta;

b) înlocuirea măsurii luate cu o altă măsură educativă neprivativă de libertate mai severă;

c) înlocuirea măsurii luate cu internarea într-un centru educativ, în cazul în care, inițial, s-a luat măsura educativă neprivativă de libertate cea mai severă, pe durata sa maximă.

(2) În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. a) și lit. b), dacă nici de această dată nu sunt respectate condițiile de executare a măsurii educative sau a obligațiilor impuse, instanța înlocuiește măsura educativă neprivativă de libertate cu măsura internării într-un centru educativ.

(3) Dacă minorul aflat în executarea unei măsuri educative neprivative de libertate săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța dispune:

a) prelungirea măsurii educative luate inițial, fără a putea depăși maximul prevăzut de lege pentru aceasta;

b) înlocuirea măsurii luate inițial cu o altă măsură educativă neprivativă de libertate mai severă;

c) înlocuirea măsurii luate inițial cu o măsură educativă privativă de libertate.

(4) În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. a) și lit. b), precum și în alin. (3) lit. a) și lit. b), instanța poate impune noi obligații în sarcina minorului ori sporește condițiile de executare a celor existente.

Capitolul III. Regimul măsurilor educative privative de libertate

Art. 124. Internarea într-un centru educativ. (1) Măsura educativă a internării într-un centru educativ constă în internarea minorului într-o instituție specializată în recuperarea minorilor, unde va urma un program de pregătire școlară și formare profesională potrivit aptitudinilor sale, precum și programe de reintegrare socială.

(2) Internarea se dispune pe o perioadă cuprinsă între unu și 3 ani.

(3) Dacă în perioada internării minorul săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța poate menține măsura internării într-un centru educativ, prelungind durata acesteia, fără a depăși maximul prevăzut de lege, sau o poate înlocui cu măsura internării într-un centru de detenție.

(4) În cazul în care pe durata internării minorul a dovedit interes constant pentru însușirea cunoștințelor școlare și profesionale și a făcut progrese evidente în vederea reintegrării sociale, după executarea a cel puțin jumătate din durata internării, instanța poate dispune:

a) înlocuirea internării cu măsura educativă a asistării zilnice pe o perioadă egală cu durata internării neexecutate, dar nu mai mult de 6 luni, dacă persoana internată nu a împlinit vârsta de 18 ani;

b) liberarea din centrul educativ, dacă persoana internată a împlinit vârsta de 18 ani.

(5) Odată cu înlocuirea sau liberarea instanța impune respectarea uneia sau mai multora dintre obligațiile prevăzute în art. 121 până la împlinirea duratei măsurii internării.

(6) Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii asistării zilnice sau obligațiile impuse, instanța revine asupra înlocuirii sau liberării și dispune executarea restului rămas neexecutat din durata măsurii internării într-un centru educativ.

(7) În cazul săvârșirii, până la împlinirea duratei internării, a unei noi infracțiuni de către o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și față de care s-a dispus înlocuirea măsurii internării într-un centru educativ cu măsura asistării zilnice, instanța revine asupra înlocuirii și dispune:

a) executarea restului rămas din durata măsurii internării inițiale, cu posibilitatea prelungirii duratei acesteia până la maximul prevăzut de lege;

b) internarea într-un centru de detenție. *[R.A.: art. 104, art. 106, art. 107 și art. 108 CP 1969]*

Legea de aplicare: ► Art. 18. (1) Măsura educativă a libertății supravegheate pronunțată în baza Codului penal din 1969 se execută potrivit dispozițiilor acestuia. (2) Dacă măsura prevăzută la alin. (1) se revocă după intrarea în vigoare a Codului penal din altă cauză decât comiterea unei infracțiuni, libertatea supravegheată se înlocuiește cu internarea într-un centru educativ pe o perioadă de un an. (3) În cazul revocării libertății supravegheate datorită săvârșirii unei noi infracțiuni, instanța va dispune, ținând seama de gravitatea infracțiunii comise, o măsură educativă privativă de libertate prevăzută de Codul penal. ► Art. 19. (1) Măsura educativă a internării într-un centru de reeducare dispusă în baza Codului penal din 1969 se înlocuiește cu măsura educativă a internării într-un centru educativ pe o durată egală cu timpul rămas din momentul rămânerii definitivă a hotărârii prin care s-a

luat măsura internării în centrul de reeducare și până la majoratul celui în cauză, dar nu mai mult de 3 ani. (2) Perioada executată din măsura educativă a internării în centrul de reeducare, precum și durata reținerii și arestării preventive se consideră ca parte executată din durata măsurii educative a internării în centrul educativ. (3) În cazul în care, potrivit Codului penal din 1969, s-a dispus prelungirea duratei măsurii educative a internării într-un centru de reeducare, măsura se va executa într-un centru educativ. ► Art. 22. (1) Măsura suspendării executării pedepselor aplicate în baza Codului penal din 1969 pentru infracțiuni comise în timpul minorității se menține și după intrarea în vigoare a Codului penal. (2) În cazul în care suspendarea executării unei pedepse cu închisoarea prevăzute la alin. (1) se revocă din alte cauze decât comiterea unei noi infracțiuni, pedeapsa închisorii se înlocuiește cu măsura educativă a internării într-un centru educativ pe o perioadă egală cu durata pedepsei suspendate, dar nu mai mult de 3 ani. (3) În situația prevăzută la alin. (2), pedeapsa amenzii a cărei executare a fost suspendată se înlocuiește cu măsura educativă a consemnării la sfârșit de săptămână pe o durată de 6 săptămâni. (4) Dacă în termenul de încercare al suspendării executării unei pedepse pentru infracțiuni comise în timpul minorității condamnatul a săvârșit din nou o infracțiune, instanța revocă suspendarea și înlocuiește pedeapsa potrivit alin. (2) sau (3), după care: a) dacă noua infracțiune a fost comisă în timpul minorității, se stabilește și pentru aceasta o măsură educativă, iar apoi se aplică măsura educativă cea mai grea; b) dacă noua infracțiune a fost comisă după majorat, se aplică o sancțiune rezultantă stabilită potrivit art. 129 alin. (2) din Codul penal.

Art. 125. Internarea într-un centru de detenție. (1) Măsura educativă a internării într-un centru de detenție constă în internarea minorului într-o instituție specializată în recuperarea minorilor, cu regim de pază și supraveghere, unde va urma programe intensive de reintegrare socială, precum și programe de pregătire școlară și formare profesională potrivit aptitudinilor sale.

(2) Internarea se dispune pe o perioadă cuprinsă între 2 și 5 ani, afară de cazul în care pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 20 de ani sau mai mare ori detențiunea pe viață, când internarea se ia pe o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani.

(3) Dacă în perioada internării minorul săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța prelungește măsura internării, fără a depăși maximul prevăzut în alin. (2), determinat în raport cu pedeapsa cea mai grea dintre cele prevăzute de lege pentru infracțiunile săvârșite. Din durata măsurii educative se scade perioada executată până la data hotărârii.

(4) În cazul în care pe durata internării minorul a dovedit interes constant pentru însușirea cunoștințelor școlare și profesionale și a făcut progrese evidente în vederea reintegrării sociale, după executarea a cel puțin jumătate din durata internării, instanța poate dispune:

a) înlocuirea internării cu măsura educativă a asistării zilnice pe o perioadă egală cu durata internării neexecutate, dar nu mai mult de 6 luni, dacă persoana internată nu a împlinit vârsta de 18 ani;

b) liberarea din centrul de detenție, dacă persoana internată a împlinit vârsta de 18 ani.

(5) Odată cu înlocuirea sau liberarea, instanța impune respectarea uneia sau mai multora dintre obligațiile prevăzute în art. 121, până la împlinirea duratei măsurii internării.

(6) Dacă minorul nu respectă, cu rea-credință, condițiile de executare a măsurii asistării zilnice sau obligațiile impuse, instanța revine asupra înlocuirii sau liberării și dispune executarea restului rămas neexecutat din durata măsurii internării într-un centru de detenție.

(7) În cazul săvârșirii, până la împlinirea duratei internării, a unei noi infracțiuni de către o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și față de care s-a dispus înlocuirea măsurii internării într-un centru de detenție cu măsura asistării zilnice, instanța revine asupra înlocuirii și dispune:

- a) executarea restului rămas din durata măsurii internării într-un centru de detenție;
- b) prelungirea duratei acestei internări în condițiile prevăzute în alin. (3).

Legea de aplicare: Art. 21. (1) Pedeapsa închisorii executabilă, aplicată în baza Codului penal din 1969 pentru infracțiuni comise în timpul minorității, se înlocuiește cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe o perioadă egală cu durata pedepsei închisorii. (2) Pedeapsa închisorii care depășește 20 de ani, aplicată pentru infracțiuni comise în timpul minorității, se va înlocui cu internarea într-un centru de detenție pe o perioadă de 15 ani. (3) În cazul pluralității de infracțiuni, înlocuirea prevăzută la alin. (1) și (2) se face cu privire la pedeapsa rezultantă. (4) Partea executată din pedeapsa închisorii, precum și durata reținerii și arestării preventive se consideră ca parte executată din durata măsurii educative a internării în centrul de detenție.

Art. 126. Schimbarea regimului de executare. Dacă în cursul executării unei măsuri educative privative de libertate persoana internată, care a împlinit vârsta de 18 ani, are un comportament prin care influențează negativ sau împiedică procesul de recuperare și reintegrare a celorlalte persoane internate, instanța poate dispune continuarea executării măsurii educative într-un penitenciar.

Art. 127. Calculul duratei măsurilor educative. În cazul măsurilor educative privative de libertate, dispozițiile art. 71-73 se aplică în mod corespunzător.

Capitolul IV. Dispoziții comune

Art. 128. Efectele cauzelor de atenuare și agravare. În cazul infracțiunilor săvârșite în timpul minorității, cauzele de atenuare și agravare sunt avute în vedere la alegerea măsurii educative și produc efecte între limitele prevăzute de lege pentru fiecare măsură educativă.

Art. 129. Pluralitatea de infracțiuni. (1) În caz de concurs de infracțiuni săvârșite în timpul minorității se stabilește și se ia o singură măsură educativă pentru toate faptele, în condițiile art. 114, ținând seama de criteriile prevăzute în art. 74.

(2) În cazul săvârșirii a două infracțiuni, dintre care una în timpul minorității și una după majorat, pentru infracțiunea comisă în timpul minorității se ia o măsură educativă, iar pentru infracțiunea săvârșită după majorat se stabilește o pedeapsă, după care:

- a) dacă măsura educativă este neprivativă de libertate, se execută numai pedeapsa;
- b) dacă măsura educativă este privativă de libertate, iar pedeapsa este închisoarea, se aplică pedeapsa închisorii, care se majorează cu o durată egală cu cel

puțin o pătrime din durata măsurii educative ori din restul rămas neexecutat din aceasta la data săvârșirii infracțiunii comise după majorat;

c) dacă pedeapsa aplicată pentru infracțiunea săvârșită după majorat este detențiunea pe viață, se execută numai această pedeapsă;

d) dacă măsura educativă este privativă de libertate, iar pedeapsa este amenda, se execută măsura educativă, a cărei durată se majorează cu cel mult 6 luni, fără a depăși maximum prevăzut de lege pentru aceasta.

(3) În cazul prevăzut în alin. (2) lit. b), din durata pedepsei aplicate se scade ceea ce s-a executat din momentul săvârșirii infracțiunii comise după majorat până la data judecării.

(4) În cazul săvârșirii după majorat a două sau mai multor infracțiuni concurente se aplică mai întâi regulile referitoare la concursul de infracțiuni, după care se face aplicarea dispozițiilor alin. (2).

(5) Pedeapsa stabilită potrivit dispozițiilor alin. (2) lit. b) nu poate face obiectul amânării aplicării pedepsei sau al suspendării executării sub supraveghere.

Constituționalitate. Prin Decizia nr. 601/2018 (M. Of. nr. 1057 din 13 decembrie 2018), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 129 alin. (2) lit. b) din Codul penal și a constatat că sintagma „cel puțin” din cuprinsul acestora este neconstituțională. Curtea a reținut că dispozițiile art. 129 alin. (2) lit. b) din Codul penal încalcă principiul egalității în drepturi și libertatea individuală, prevăzute la art. 16 și art. 23 din Constituție. În acest sens, s-a reținut că textul criticat prevede, în privința persoanelor majore, care au săvârșit o infracțiune ulterior împlinirii vârstei majoratului și o infracțiune în timpul minorității, un regim sancționator al concursului de infracțiuni care poate fi mai sever decât cel reglementat în privința persoanelor majore care au săvârșit infracțiuni după împlinirea majoratului.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. 1. Prin Decizia nr. 4/2014 (M. Of. nr. 434 din 13 iunie 2014), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel București, Secția I penală, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând aplicarea dispozițiilor art. 22 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 187/2012 cu referire la art. 129 alin. (2) lit. b) din Codul penal în cazul faptelor definitiv judecate la data de 1 februarie 2014, și a stabilit:

„Prevederile art. 22 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal cu referire la art. 129 alin. (2) lit. b) din Codul penal nu sunt aplicabile faptelor definitiv judecate la data de 1 februarie 2014”.

2. Prin Decizia nr. 2/2016 (M. Of. nr. 192 din 15 martie 2016), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova, Secția penală și pentru cauze cu minori, prin care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept „dacă, în cazul în care un inculpat minor săvârșește, în timpul minorității, un concurs de infracțiuni, fiind ulterior trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor din cadrul concursului de infracțiuni, prin rechizitorii distincte, iar pentru una dintre infracțiuni i s-a aplicat o măsură educativă neprivativă de libertate, pe care a executat-o integral înainte de a fi trimis în judecată și pentru săvârșirea celorlalte infracțiuni din cadrul concursului, în momentul în care i se aplică o măsură educativă pentru toate infracțiunile din cadrul concursului de infracțiuni, conform art. 129 alin. (1) din Codul penal, durata măsurii educative deja executate se scade din durata noii măsuri educative aplicate pentru întreg concursul de infracțiuni sau se va dispune executarea integrală a noii măsuri educative aplicate pentru

concurusul de infracțiuni, atât în cazul aplicării unei măsuri educative neprivative de libertate, cât și în cazul aplicării unei măsuri educative privative de libertate”, și a stabilit:

„În ipoteza infracțiunilor concurente săvârșite în timpul minorității, judecate separat, durata măsurii educative neprivative de libertate, dispusă pentru o infracțiune concurentă și executată, nu se scade din durata măsurii educative neprivative sau privative de libertate, dar va fi avută în vedere la alegerea și stabilirea sancțiunii conform art. 129 alin. (1) din Codul penal”.

Art. 130. Descoperirea unei infracțiuni săvârșite în timpul minorității. Dacă pe durata termenului de supraveghere al amânării aplicării pedepsei, al suspendării sub supraveghere ori al liberării condiționate se descoperă că persoana supravegheată mai săvârșise o infracțiune în timpul minorității pentru care s-a luat, chiar după expirarea acestui termen, o măsură educativă privativă de libertate, amânarea, suspendarea sau liberarea se anulează, aplicându-se în mod corespunzător dispozițiile art. 129 alin. (2)-(4).

Art. 131. Prescripția răspunderii penale a minorilor. Termenele de prescripție a răspunderii penale, prevăzute în art. 154, se reduc la jumătate pentru cei care la data săvârșirii infracțiunii erau minori și se întrerup sau se suspendă în condițiile prevăzute de lege pentru majori. [R.A.: art. 129 CP 1969]

Art. 132. Prescripția executării măsurilor educative. (1) Măsurile educative neprivative de libertate se prescriu într-un termen de 2 ani de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care au fost luate.

(2) Măsurile educative privative de libertate se prescriu într-un termen egal cu durata măsurii educative luate, dar nu mai puțin de 2 ani.

(3) Termenele de prescripție a executării măsurilor educative se întrerup și se suspendă în condițiile prevăzute de lege pentru majori.

(4) În cazul înlocuirii măsurilor educative, executarea se prescrie în raport cu măsura educativă mai grea și curge de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a dispus înlocuirea.

Art. 133. Efectele măsurilor educative. Măsurile educative nu atrag interdicții, decăderi sau incapacități.

Art. 134. Minorul devenit major. (1) Dispozițiile prezentului titlu se aplică și majorilor care, la data săvârșirii infracțiunii, aveau vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani.

(2) Când, la data pronunțării hotărârii prin care s-a luat o măsură educativă privativă de libertate, infractorul a împlinit vârsta de 18 ani, instanța, ținând seama de posibilitățile sale de îndreptare, de vârsta acestuia, precum și de celelalte criterii prevăzute în art. 74, poate dispune executarea măsurii educative într-un penitenciar.